

Грчки живи кроз рјечнике других језика

■ Свјетски дан грчког језика обиљежава се 9. фебруара. Издваја се неvjероватном издржљивошћу, акумулираним неупоредивим лексичким богатством, којим је могуће пренијети и тумачити најгушћа и најсложенија значења

Захваљујући гостољубивости многих црногорских листова, у својим претходним чланцима осврнуо сам се на грчку културу и њен значајан допринос на глобалном нивоу, у његовању, развоју, промоцији и формирању људског знања.

Грчки језик представља саставни елемент грчке културе, покретачко средство њеног изражавања. Његова улога у развоју и обогаћивању других језика је општепризната чињеница. Као што је помоћник министра иностраних послова господин Коцирас напоменуо у својој поруци поводом овогодишње прославе Свјетског дана грчког језика, који се сваке године обиљежава 9. фебруара, грчки језик вјековима прати човјечанство. Издваја се неvjероватном издржљивошћу, акумулираним неупоредивим лексичким богатством, којим је могуће пренијети и тумачити најгушћа и најсложенија значења.

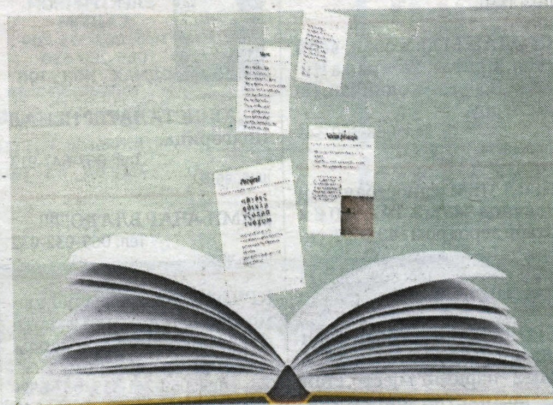
Грчки језик не живи само кроз Грке и не-Грке који њиме говоре. Живи кроз рјечнике многих других језика, учествујући у ванвременском цивилизацијском прожимању.

Када је ријеч о његовом доприносу развоју писма словенских језика, он се, како кажу, приписује двојици солунске браће Ђирилу и Методију у 9. вијеку, за вријеме Источног римског царства, познатог као Византија. Први од њих, Кирил, био је секретар Васељенске патријаршије и професор философије на

Панајотис Партсос, амбасадор Грчке

Вишој цариградској школи. Познавалац словенског, изумио је систем писања који је резултирао познатим ћиричним писмом, које носи и његово име. Његов брат Методије био је мање учен од Ђирила, али практичнији у административним ствари. Превео је Библију на словенски језик. Заједно су два брата, обојица духовници, били пионири хришћанизације Словена у Моравској. Њихов задатак није био нимало лак, јер су наилазили на много реакција, као и ученици које су оставили за собом. Између осталог, оптужени су за јерес. Кирило, који се прије замонашења звао Константин, упокојио се 869. године нове ере и сахрањен је у Риму, а Методије 885. године, и сахрањен је у Моравској. 11. мај по Грегоријанском календару је дан сјећања на њих. Канонизовани су и зову се равноапостоли. Постепе-

Грчки језик представља саставни елемент грчке културе

ним успостављањем писма у словенским језицима, у њих су пренесене и њима прилагођене многе ријечи грчког језика. Наводим, као примјер, неке од њих, које су забиљежили полазници Школе за грчки језик која дјелује у Црној Гори.

„Сталне кризе нас тјерају да трагамо за узајамним поштовањем, правдом и складним суживотом, позивајући се на три грчке ријечи: Дијалог, Демократија и Дипломатија

Из области наука: биологија, математика, физика, механика, философија, психологија, географија, атом, филолог, етнографија, сеизмограф, геометрија, архитектура, академија, анатомија, археологија, историја, теологија, аеродинамика, акустика, логика, астрологија, астрономија, биографија, хемија,

тар, геологија, агрономија, кардиологија, дерматологија, гастрологија ...

Из црквене употребе: икона, анђео, архимандрит, манастир, ирмос, литија, метаније, петрахиле, патријарх, ђаво, епископ, апостоли, догма, литургија, митрополит, јеванђеље, Библија ...

Пролазећи кроз језичку еволуцију, грчки језик се подмлађује, обогаћује се и обогаћује и тумачи савремене појмовне обрасце технолошког развоја и информатичке револуције, попут новије употребе ријечи „МЕТА“, успостављене од стране једне информатичке компаније. Његова способност да пренесе значења показује се неисцрпном, дајући грчком језику подстицај да настави да служи као компас у савременој реалности, која се мијења све већим ритмом и брзином. То је реалност коју дефинишу сталне кризе, мале и велике, које нас тјерају да трагамо за узајамним поштовањем, правдом и складним суживотом, позивајући се на три грчке ријечи које изражавају ове потребе: Дијалог, Демократија и Дипломатија.

(Аутор текста је Панајотис Партсос, амбасадор Грчке у Црној Гори)

Поема, стомак, гипс, глицерин...

Примјери из свакодневног говора: енергија, школа, дијалект, период, драма, елеггија, комедија, музика, симетрија, ливада, пољана, нектар, идол, гимнастика, анализа, фантазија, океан, аеродром, естетика, јефтин, мирис, хиљада, хартија, арома, авлија, аналоггија, организација, азил, симбол, пентаграм, харизма, пасуљ, кутија, театар, пластика, антипатичан, дијаметар, комад, идеја, метал, фраза, центар, цилиндар, гастрономија, биопсија, генерација, стоматолог, пивуч, поема, стомак, гипс, глицерин, пиротехника ...